

OBSAH

Předmluva	11
1. kapitola – Úvod do problematiky právních dějin evropských zemí a USA	15
1.1 Předmět, metoda a poslání právních dějin evropských zemí a USA	15
1.2 Pojem státu a práva	15
1.3 Periodizace obecných dějin státu a práva	16
2. kapitola – Předstátní společnost a její přeměna na stát	18
2.1 Vývojová období předstátní společnosti	18
2.2 Prvobytně pospolná společnost a její rysy	19
2.3 Vojenská demokracie a její rysy	21
2.4 Přeměna vojenské demokracie na stát na Starém Východě a na antickém Západě	22
3. kapitola – Právní dějiny starověku	23
3.1 Právní dějiny východních samovlád	23
3.1.1 Východní samovlády	23
3.1.2 Problém periodizace právních dějin východních samovlád	24
3.2 Právní dějiny starého Egypta	25
3.2.1 Periodizace dějin státu	25
3.2.2 Státní zřízení	26
3.2.3 Prameny práva	28
3.3 Právní dějiny staré Mezopotámie	29
3.3.1 Periodizace dějin státu	29
3.3.2 Státní zřízení	30
3.3.3 Prameny práva	33
3.4 Právní dějiny starověkého Řecka	35
3.4.1 Periodizace dějin státu a práva	35
3.4.2 Řecký městský stát	36
3.4.3 Athénský stát	37
3.4.4 Spartský stát	45
3.4.5 Prameny k dějinám státu a práva ve starověkém Řecku	46
3.5 Dějiny římského státu a práva	47
3.5.1 Periodizace dějin římského státu	47

3.5.2	Nejdůležitější orgány římského státu v jednotlivých obdobích	48
3.5.3	Prameny práva	56
4.	kapitola – Právní dějiny za feudalismu	63
4.1	Vznik a vývojová stadia feudálního státu a práva	63
4.2	Právní dějiny Byzance	64
4.2.1	Periodizace dějin státu	64
4.2.2	Státní zřízení	65
4.2.3	Prameny práva	67
4.3	Právní dějiny Germánů	71
4.3.1	Vznik germánských barbarských států	71
4.3.2	Germánské barbarské zákony	72
4.3.3	Společenské a státní zřízení u Franků	73
4.3.4	Prameny práva u Franků	75
4.4	Lenní a vrchnostensko-poddanské vztahy, středověká města	76
4.4.1	Feudální vlastnictví	76
4.4.2	Lenní vztahy	77
4.4.3	Vrchnostensko-poddanské vztahy	77
4.4.4	Středověká města	78
4.5	Právní dějiny feudální Francie	80
4.5.1	Charakteristické rysy vývoje státu a práva	80
4.5.2	Státní zřízení	80
4.5.3	Soustavy a prameny práva	82
4.6	Právní dějiny feudální Anglie	84
4.6.1	Charakteristické rysy vývoje státu a práva	84
4.6.2	Státní zřízení	85
4.6.3	Prameny práva	87
4.7	Právní dějiny feudálního Německa	89
4.7.1	Vznik a zánik Svaté říše římské	89
4.7.2	Vznik, vývoj a důsledky zeměpanské výsosti v Německu	90
4.7.3	Státní zřízení	91
4.7.4	Prameny práva	94
4.8	Vybrané okruhy z dějin státu a práva severských národů	96
4.8.1	Historické souvislosti a periodizace	96
4.8.2	Státní zřízení na Islandu do r. 1262	98
4.8.3	Středověká integrace severských států	99

4.9	Státní zřízení nejvýznamnějších středověkých italských městských republik	100
4.9.1	Historické souvislosti	100
4.9.2	Typologie severo- a středoitalských městských států.	101
4.9.3	Benátská republika	102
4.9.4	Janovská republika	105
4.9.5	Florence a Milán	106
4.10	Právní dějiny Pyrenejského poloostrova od r. 711 do počátku 16. století	107
4.10.1	Historické souvislosti	107
4.10.2	Reconquista a její periodizace.	108
4.10.3	Křesťanské státy a jejich státní zřízení	108
4.10.4	Integrace křesťanských států	110
4.10.5	Muslimské státy a jejich státní zřízení	111
4.10.6	Prameny práva	112
4.11	Právní dějiny feudálního Ruska	113
4.11.1	Stručný historický přehled	113
4.11.2	Státní zřízení	114
4.11.3	Prameny práva	115
4.11.4	Zrušení nevolnictví a rolnická reforma v Rusku	117
4.11.5	Reformy po roce 1861	118
4.12	Stručný přehled právních dějin vybraných slovanských států střední a jihovýchodní Evropy	119
4.12.1	Právní dějiny feudálního Polska	119
4.12.1.1	Stručný historický přehled	119
4.12.1.2	Společenské a státní zřízení.	120
4.12.1.3	Prameny práva	122
4.12.2	Právní dějiny feudálního Bulharska.	123
4.12.2.1	Stručný historický přehled	123
4.12.2.2	Společenské a státní zřízení.	123
4.12.2.3	Prameny práva	124
4.12.3	Právní dějiny feudálního Srbska.	125
4.12.3.1	Stručný historický přehled	125
4.12.3.2	Společenské a státní zřízení.	125
4.12.3.3	Prameny práva	126
4.12.4	Právní dějiny feudálního Chorvatska	127
4.12.4.1	Stručný historický přehled	127

	4.12.4.2 Společenské a státní zřízení	128
	4.12.4.3 Prameny práva	130
	4.12.4.4 Dubrovnická republika	130
4.13	Stát a právo u Turků do r. 1807.	132
	4.13.1 Historické souvislosti tureckých dějin	132
	4.13.2 Periodizace státního zřízení	132
	4.13.3 Hlava tureckého státu.	133
	4.13.4 Instituce tureckého státu	134
	4.13.5 Územní správa.	135
	4.13.6 Právo.	135
4.14	Poměr státu a církve od vzniku křesťanství do r. 1789	136
	4.14.1 Vznik a charakteristické rysy raného křesťanství.	136
	4.14.2 Stručná charakteristika poměru státu a církve v Římě, Byzanci a Francké říši	136
	4.14.3 Vývojové tendence poměru státu a církve na evropském Západě do reformace	138
	4.14.4 Poměr státu a církve za reformace a protireformace	139
	4.14.5 Poměr státu a církve od reformace do r. 1789	140
	4.14.6 Kanonické právo a jeho prameny.	142
4.15	Středověký politický univerzalizmus	143
	4.15.1 Idea univerzální monarchie v Německu	143
	4.15.2 Idea římského impéria za Karla Velikého a Oty I.	144
	4.15.3 Papežské snahy o světvládu a jejich výsledek	144
4.16	Vybrané otázky z právních dějin za feudalismu.	145
	4.16.1 Právo soukromé války a jeho omezování	145
	4.16.2 Právo branného odporu.	148
	4.16.3 Receptce římského práva	149
5.	kapitola – Právní dějiny za kapitalismu do r. 1918.	151
5.1	Charakteristika revolucí 16.–19. století.	151
5.2	Nizozemská válka za nezávislost v 16. století. Republika spojených provincií	152
	5.2.1 Příčiny války, rozložení sil na jejím počátku.	152
	5.2.2 Průběh povstání	152
	5.2.3 Vývoj státního zřízení Republiky spojených provincií	153
	5.2.4 Z vývoje práva v 16.–19. století.	154
5.3	Právní dějiny anglické revoluce 1640–1660. Porevoluční vývoj státu a práva do r. 1918	155

5.3.1	Období před revolucí	155
5.3.2	Prosba o právo.	156
5.3.3	Rozložení sil na počátku revoluce	156
5.3.4	Průběh revoluce	157
5.3.5	Významné revoluční zákony	158
5.3.6	Z vývoje práva za revoluce.	160
5.3.7	Významné zákony z období restaurace Stuartovců	161
5.3.8	Habeas Corpus Act.	162
5.3.9	„Slavná revoluce“ 1688.	162
5.3.10	Ústavní vývoj Velké Británie po „Slavné revoluci“.	162
5.3.11	Z vývoje práva v období 1660–1918.	164
5.4	Právní dějiny koloniálního období a USA v letech 1607–1918	166
5.4.1	Periodizace.	166
5.4.2	Státní uspořádání v koloniálním období.	166
5.4.3	Prohlášení nezávislosti z r. 1776 a válka za nezávislost	168
5.4.4	Články konfederace z r. 1781	169
5.4.5	Ústava z r. 1787. 1. cyklus oprav ústavy.	169
5.4.6	Rozhodnutí Nejvyššího soudu Marbury v. Madison	170
5.4.7	Konflikty mezi otrokáři a kapitalisty v letech 1783–1865. Výsledky války Jihu proti Severu	170
5.4.8	2. cyklus oprav ústavy. Černé zákoníky.	171
5.4.9	Z vývoje práva v letech 1865–1918.	172
5.5	Právní dějiny za Velké francouzské revoluce 1789–1804. Porevoluční vývoj státu a práva do r. 1918	173
5.5.1	Krise „starého režimu“. Vzpouřa privilegovaných stavů proti monarchii v letech 1787–1788.	173
5.5.2	Rozložení sil na počátku revoluce	173
5.5.3	Průběh revoluce	174
5.5.4	Státní zřízení v letech 1789–1804.	175
5.5.5	Z vývoje práva v letech 1789–1804.	176
5.5.6	Státní zřízení v letech 1804–1871.	178
5.5.7	Pařížská komuna 1871	179
5.5.8	Státní zřízení v letech 1871–1918.	179
5.5.9	Z vývoje práva v letech 1804–1918.	179
5.6	Poměr státu a církve ve Francii v letech 1789–1814	180
5.6.1	Poměr státu a církve za Francouzské revoluce v letech 1789–1799	180

5.6.2	Poměr státu a církve ve Francii v letech 1799–1814	181
5.7	Právní dějiny Německa 1806–1918	182
5.7.1	Sjednocení Německa v 19. století	182
5.7.2	Z vývoje práva v Německu v období 1806–1918	183
5.8	Stát a právo v Osmanské říši v letech 1807–1922.	184
5.8.1	Charakteristika Osmanské říše do r. 1918.	184
5.8.2	Reformy a vývoj státního zřízení v letech 1807–1918	185
5.8.3	Z vývoje práva v letech 1807–1922.	187
5.9	Vznik státních útvarů na Balkáně v 19. století a po 1. světové válce	188
5.9.1	Historické souvislosti	188
5.9.2	Charakteristika národněosvobozenického hnutí balkánských národů	189
5.9.3	Politické okolnosti vzniku samostatných balkánských států	190
5.9.4	Státní zřízení vybraných balkánských států (Řecko, Srbsko, Bulharsko)	192
5.9.5	Prameny práva	193
5.10	Vybrané otázky z dějin poměru státu a církve po r. 1814.	194
5.10.1	Poměr státu a církve ve Francii v letech 1814–1920	194
5.10.2	Poměr státu a církve v Itálii v letech 1870–1929.	195
5.10.3	Lateránské smlouvy	195
5.10.4	Codex iuris canonici.	196
6.	kapitola – Právní dějiny v letech 1918–1945.	197
6.1	Právní vývoj předních demokratických států (USA, Velká Británie, Francie) v letech 1918–1945.	197
6.1.1	Charakteristické rysy vývoje státu a práva v demokratických státech	197
6.1.2	Vybrané okruhy z dějin státu a práva meziválečných USA	198
6.1.3	Vybrané okruhy z dějin státu a práva meziválečné Velké Británie	199
6.1.4	Vybrané okruhy z dějin státu a práva meziválečné Francie	200
6.2	Stát a právo v sovětském Rusku a Sovětském svazu v letech 1917–1941.	200

6.2.1	Periodizace a obecné souvislosti vývoje po Říjnové revoluci	200
6.2.2	Z vývoje státu a práva po revoluci a v období válečného komunismu	201
6.2.3	Z vývoje státu a práva v období NEP	203
6.2.4	Z vývoje státu a práva v letech 1930–1941	204
6.3	Právní vývoj fašistických států v letech 1918–1945	205
6.3.1	Charakteristické rysy vývoje státu a práva ve fašistických státech.	205
6.3.2	Státní zřízení fašistické Itálie	206
6.3.3	Státní zřízení Japonska v letech 1918–1945	207
6.3.4	Státní zřízení nacistického Německa	210
6.4	Z právních dějin dalších států po 1. světové válce	212
6.4.1	Historické souvislosti vzniku Turecké republiky (1918–1923)	212
6.4.2	Státní zřízení a právo Turecké republiky v letech 1923–1938	213
6.4.3	Vznik, státní zřízení a právo Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, resp. Jugoslávie	214
	Summary	216
	O autorech	224
	Z doporučené literatury	225
	Rejstřík	227